

مراحل (وشن علمی) (تحقیق علمی)**✓ مشاهده :** جمع آوری اطلاعات از محیط به کمک حواس پنجگانه

۰۸ درصد مشاهده به بینایی مربوط است. بوکردن گل، لمس کردن پارچه، چشیدن مزه‌ی غذا، گوش دادن به صدای پرنده‌ها همه نوعی مشاهده محسوب می‌شود. افراد نایبینا فقط قادر به دیدن نیستند و برای مشاهده از حواس دیگر استفاده می‌کنند. یک تحقیق علمی با مشاهده آغاز می‌شود.

✓ طرح پرسش : طرح سوال در مورد علت اتفاقی است که رخ داده و دلیلش را نمی‌دانیم.**✓ فرضیه سازی :** یعنی پاسخ احتمالی به پرسشی که مطرح شده است.

فرضیه با کلماتی مانند: به نظر من، شاید، احتمالا، فکر می‌کنم و .... شروع می‌شود

یک فرضیه خوب باید:

۱) قابل آزمایش باشد تا درستی یا نادرستی آن مشخص شود. ۲) باید در پاسخ به پرسش مطرح شده باشد.

۳) باید عاقلانه و علمی باشد.

✓ آزمایش کردن : انجام آزمایش مقایسه‌ای (کنترل شده) برای اثبات درستی فرضیه است.

در آزمایش مقایسه‌ای:

۱) پژوهشگر باید بسیار دقیق باشد و از لوازم دقیق و درجه بندی شده برای آزمایش استفاده کند.

۲) باید تمام موارد یکسان باشد و فقط یک مورد فرضیه فرق کند که به آن متغیر می‌گویند.

۳) اگر آزمایش، فرضیه‌ی پژوهشگر را تأیید کند، باز هم پژوهشگر آن را تکرار می‌کند تا مطمئن شود که نتایج بدست آمده، اتفاقی نبوده‌اند.

۴) اگر فرضیه‌ای با آزمایش‌های مختلف تأیید نشود، پژوهشگر، فرضیه‌ی خود را بازبینی و اصلاح می‌کند، یعنی فرضیه‌ی جدیدی مطرح می‌کند. و دوباره آن را می‌آزماید.

۵) نتایج را یادداشت برداری نموده و به صورت نمودار و جدول ثبت می‌کنیم. تا نتیجه گیری سریع تر و دقیق تر باشد.

هرچه زمان را دقیق تر اندازه گیری کنید، مشاهده‌ی شما دقیق تر خواهد بود.

✓ نظریه سازی : نظریه‌ی یعنی، فرضیه‌ای که درستی آن با آزمایشات مختلف اثبات شده است.

جزوه آموزشی علوم پهارم رشته

مؤلف: الهام دوستی

حباب صابونی از یک لایه‌ی آب که بین دو لایه‌ی صابونی قرار گرفته تشکیل شده است. ما می‌توانیم با استفاده از آب، مایع دستشویی و یک قطعه سیم نازک حباب درست کنیم.

برای درست کردن حباب کافی است $\frac{3}{4}$ لیوان آب و ۱۵ قطره مایع دستشویی را با هم مخلوط کنیم. اگر یک سیم نازک که سر آن به شکل دایره است را داخل این مایع فرو برد و به آرامی به آن فوت کنیم، می‌توانیم حباب بسازیم.

دانشمندان به کمک مشاهداتی که انجام می‌دهند و اطلاعاتی که به دست می‌آورند، درباره‌ی پاسخ پرسش‌های گوناگون پیش‌بینی هایی می‌کنند.

اجسام تیره نور بیشتری را به خود جذب می‌کنند. اما اجسامی که رنگ روشن دارند، نور کمتری را به خود جذب کرده و بیشتر نور تابیده شده را منعکس (بازتاب) می‌کنند.

به کمک مشاهده، تحقیق، آزمایش و پرسیدن می‌توان در مورد یک موضوع اطلاعاتی جمع آوری کرد.

